

Relació dels assentaments i jaciments Prehistòrics del terme de Sarral

Antoni Freixas i Massana Abril del 2.009 / PÚBLIC 6- 2.016

1-Paleolític Inferior i Mitjà (200.000/38.000 anys B.P.) :

Graveres del Anguera
Anguera 2 (C.A.)¹
Coscollets dels Plans
B 3 (Plans d'Anguera)
Camí dels Cortals
Camí dels Cortals-(Pedreres Alabastre)
Font dels Aubis
El Salt 2
B 1 Salida
Clot del Xino
Cortals -St Jaume
Sants Metges (C.A.)
Vallservera-Hortetes (C.A.)

Els assentaments esmentats tenen un alt valor ja que són dels més antics localitzats a la Conca de Barberà. Junt amb els estris que varen fer servir els humans Neanderthals hi podem trobar fauna representada per cavalls, bous i cabres salvatges.

Tot i que la gran part dels assentaments que corresponen a aquesta època llunyana no resten en terrenys que puguin ésser urbanitzats de immediat, sí que caldria una especial consideració per les terrasses del Plistocè Mitjà del Pas de Barberà, en el lloc de la Salida i el Camí dels Cortals.

També en els Sants Metges i la del Salt gaudeixen de poblament en diferents períodes de la Prehistòria. Concretament a la partida del Salt es conserva un Paleosòl, arran del camí, de uns 35.000 anys B.P.

Antoni Freixas i Massana (c)

¹ C.A.: Carta Arqueològica de la Conca de Barberà (a partir d'aquí)

2-Paleolític Superior 38.000/10.000 anys B.P. :

B2 (0)-Pas de Barberà
Font Voltada-Montbrió de la Marca (C.A.)
El Salt 2
Font del Xé
Salt-Solana

Durant el Paleolític Superior hi ha assentaments de l'Homo Sapiens en els espais dels engorjats dels rius i en cotes més altes que els anteriors.

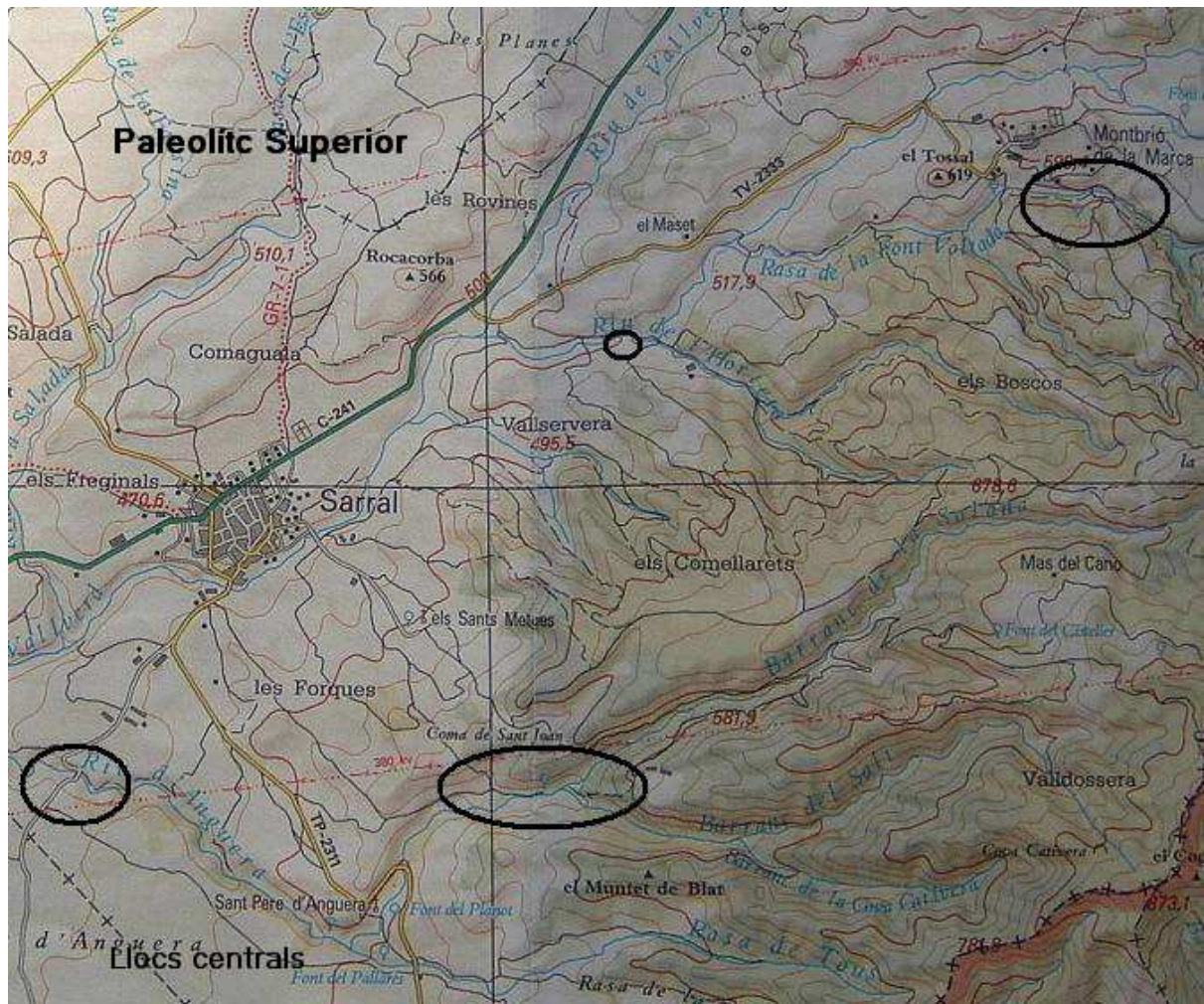
Les zones més interessants són, la Font Voltada al Barranc Gran de Montbrió, el Salt a la capçalera del riu Anguera i el Pas de Barberà.

Aquesta última localització és un campament de caçadors.recol.lectors damunt del riu Anguera. És ric en fauna i útils de molt bona elaboració i malgrat les alteracions pel treball agrícola es conserva una bona estratigrafia.

Podria ser més sensible als canvis ja que hi tenim el camí rural, asfaltat, de Sarral a Barberà de la Conca.

A la Font Voltada podem veure el jaciment arran de camí i sense cap tipus de protecció.

Antoni Freixas i Massana (c)

Antoni Freixas Massana ©

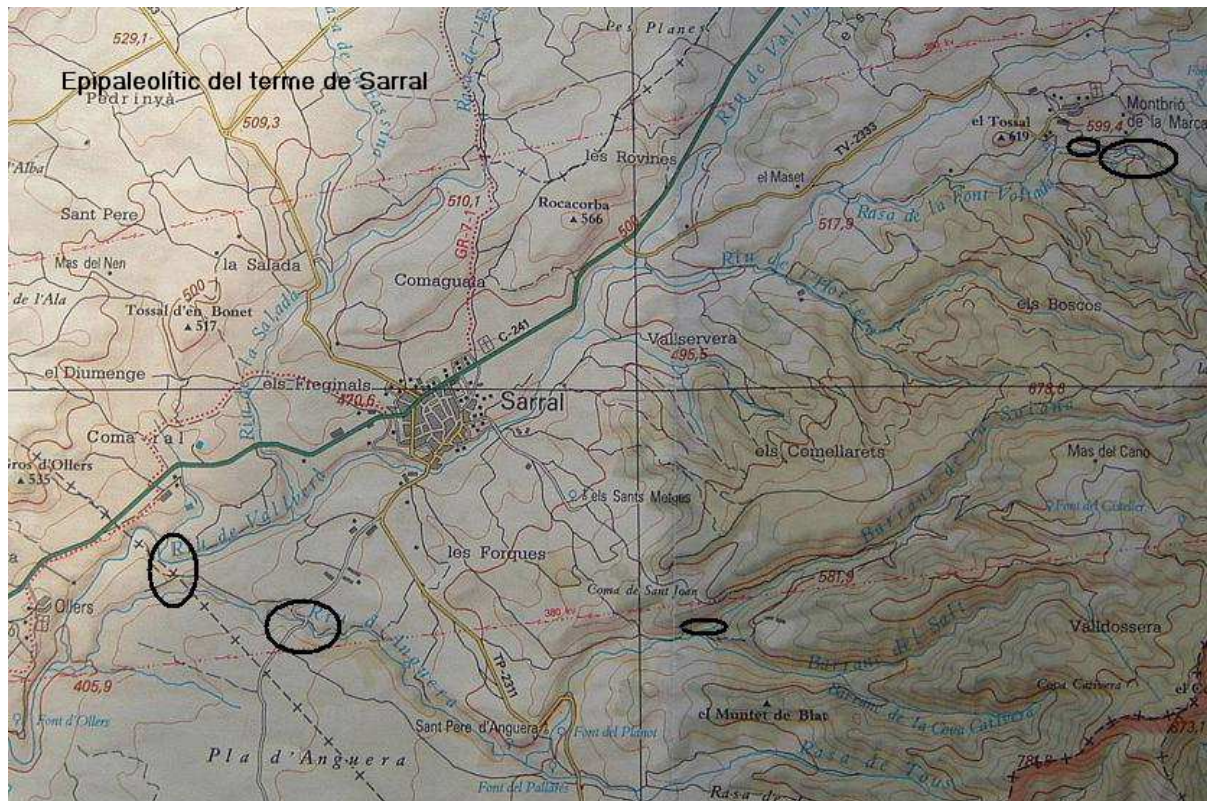
3-Epipaleolític -10.000/ 7.000 B.P. :

B2-Pas de Barberà
Font Voltada (C.A.)
Cortals (0)
Cova del Aluja (C.A.)

L'Epipaleolític és la última fase dels caçadors-recol·lectors durant la etapa del Holocè, i a al terme de Sarral hi trobem uns pocs assentaments.

Es tracte de el Pas de Barberà, la Font Voltada de Montbrió de la Marca, al llinar del terme de la partida dels Cortals i a la Cova del Aluja de Montbrió de la Marca.

Antoni Freixas i Massana(c)

Antoni Freixas Massana ©

4-Assentaments del Neolític 6.500/2.300 B. P. :

Anguera (C.A.)
Cortals-Vinyets (C.A.)
El Salt
Hortetes (C.A.)
Sants Metges (C.A.)
Cova Cutivera (C.A.)
Cota 622 (La Serra) Montbrió
Voltants Cova del Potau
Cova del Aluja. (C.A.)
Cova del Ramonet
Comadeures (Montbrió)
A2T2 (Comellarets)
A2T Solana
Bosc Ballester 3
CV1 (Plá del Gris)
FV3.Jaciment
Hortetes-1
El Maset (C.A.)
Cova del Pedreny (C.A.)
Rocacorba (C.A.)

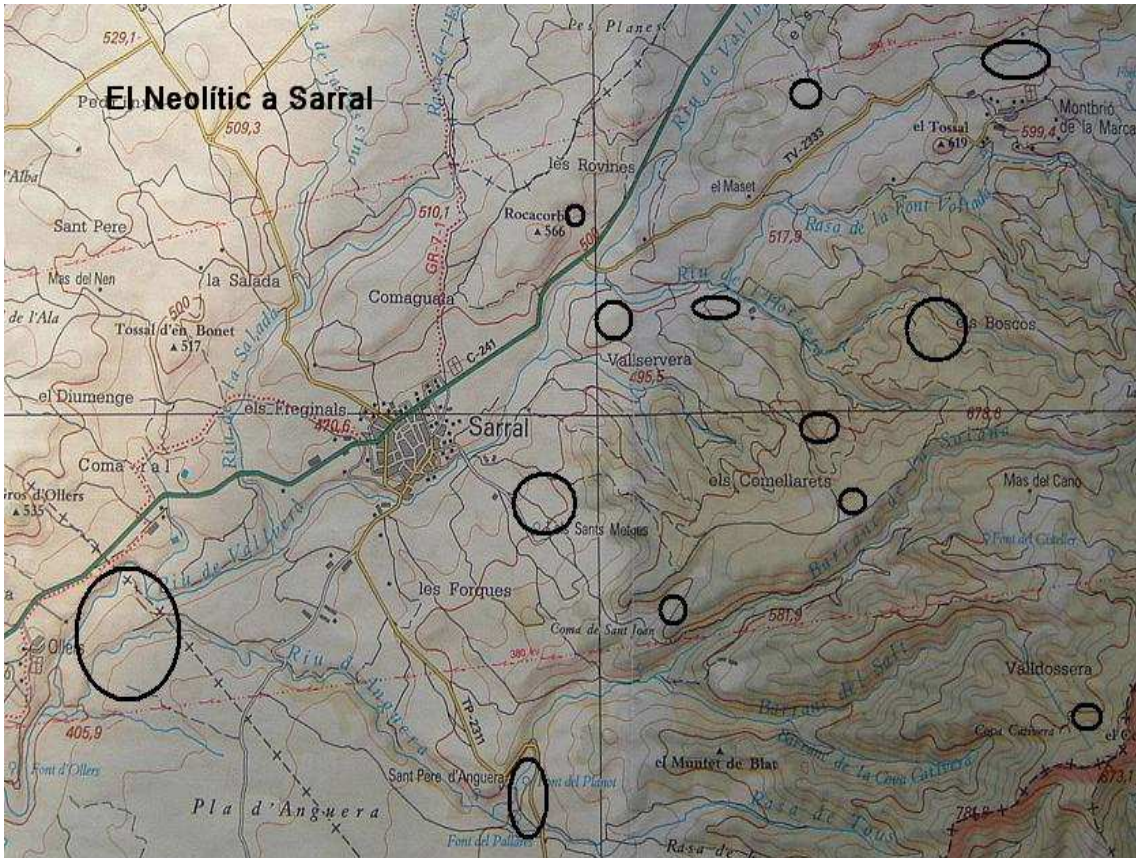
Al terme de Sarral durant el Neolític hi podem trobar una gran quantitat de assentaments i jaciments. que estan repartits per la plana al.luvial i per la muntanya.

Son molt importants els poblats de Anguera , dels Cortals, els Sants Metges, Rocacorba i La Serra (Montbrió de la Marca)

També hi ha les balmes que conserven jaciments del Neolític Antic son : Cova del Potau a Montbrió, Cova del Pedreny, Cova Cutivera i Cova del Ramonet.

Cal considerar que els Cortals i l'Anguera com a poblats, i els entorns de la ermita dels Sants Metges com els llocs més interessants per protegir i tanmateix les coves-balmes que sobresurten per la singularitat i la història que comporten .

Antoni Freixas i Massana(C)

Antoni Freixas Massana ©

5-Eneolític/Calcolític (2.300/1.700 a C.) :

Cova del Aluja (C.A.)
Cova Cativera (volants) (C.A.)
Bauma camí Ballester
Barranc Bosc del Ballester
Bosc Ballester Aprop
Bosc del Pira (C.A.)
Cova Cativera -voltants (C.A.)
Cogulló, vessant Salmellá
CV1 (Plá del Gris)
Cv2
CV3 (Torreteres de Montbrió)
CV4
Font de l'Espinac
Font del Cano
FV2
A3 Comellarets
La Collada (C.A.)
Maldà, coll d'en
Voltants Cova del Potau
Potau 1
Camí del Salt
Solana 2
Torretera 1
TH2
Torretera B
Vallservera 2

A finals del Neolític i en la etapa del anomenat Campaniforme hi ha una veritable expansió de poblament per tota la muntanya del terme, fins a les parts més altes del Cogulló.

Trobem evidències de ocupació en totes les balms i amb poblament intens als voltants de les Torreteres de Montbrió de la Marca.

Tenim restes de estructures de pedra, les quals es reutilitzaran per fer marges de pedra seca, en els vessants de l'antic camí de Sarral a Montbrió.

La explotació dels nòduls de sílex dels conglomerats, començada ja al Neolític, comportarà la especialització en alguns assentaments.

La existència de una Necròpolis tumular és una veritable joia Arqueològica dins dels espais tarragonins, ja que no es tenia coneixement de construccions megalítiques al Sud del Gaià.

Antoni Freixas i Massana(c)

6-Ibèric i Romà -segle III a C./ I d C. :

Tossal d'Anguera (C.A.)
Tossal de Montbrió (C.A.)
Valldossera (La Collada)
St Pere de Pedrenyà (C.A.)
Comarrossa (C.A.)
Presa de la Salada (C.A.)

Els assentaments Ibèrics i Romans són coneguts de fa temps , però alguns d'ells ja han patit l'expoli de materials.

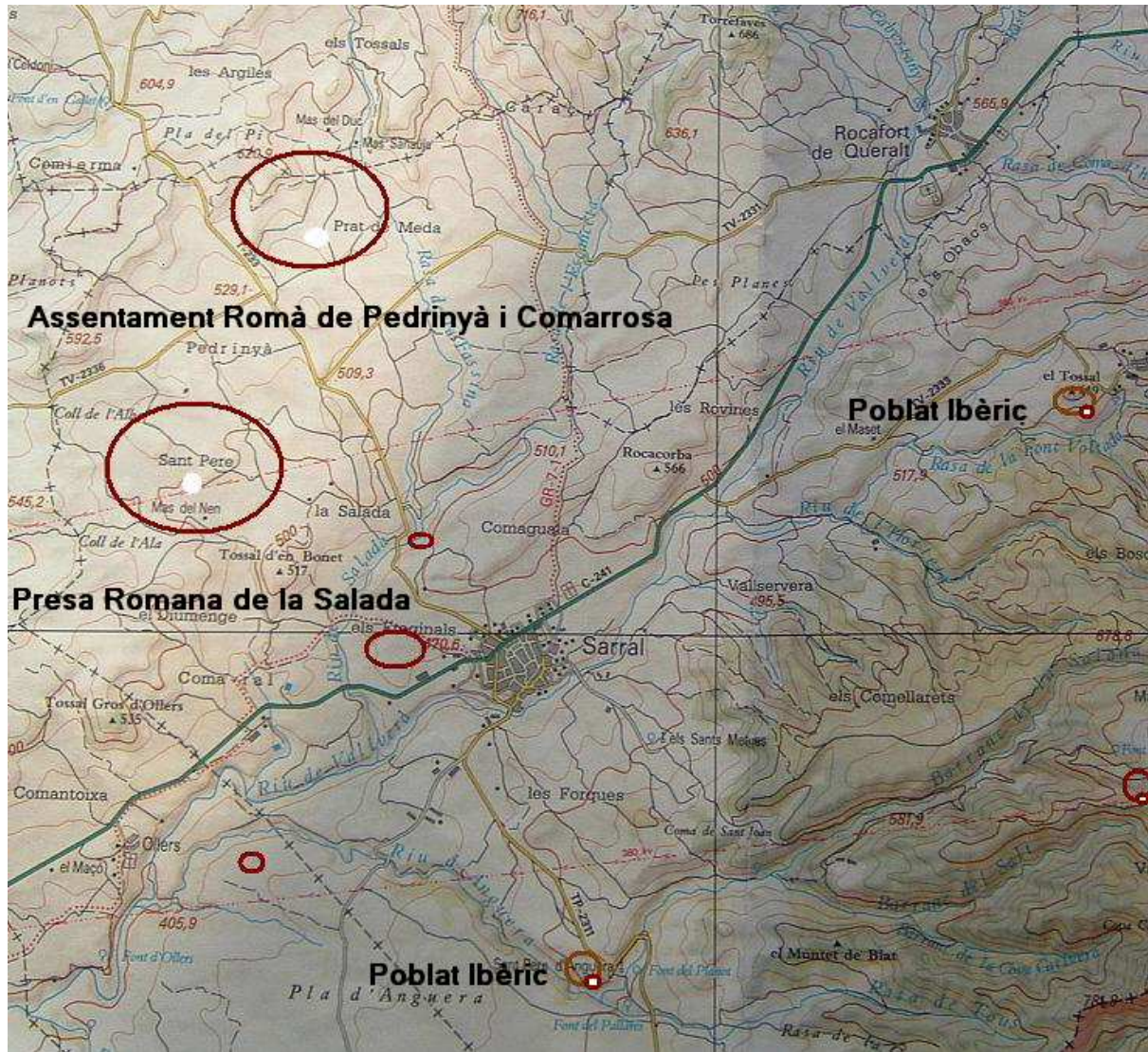
Malgrat tot la importància de la vila-assentament de Pedrinyà és evident per la gran quantitat de restes de paviments i mosaics, ceràmiques, àmfores .

Tanmateix durant el repoblament medieval hi ha la edificació de una petita esglésiola de la que no es conserva massa detall.

Els poblats Ibèrics de Anguera i Montbrió també són coneguts de temps ençà i en el cas del de Anguera estava damunt del camí antic que anava a Cabra , passant a l'Alt Camp. Podem veure que aquest ja és un lloc entropitzat durant el Paleolític i el Neolític i més enllà del període dels ibers ja en època medieval i de repoblament i trobem la església de St Pere d'Anguera i el pont medieval en estat precari .

El poblat de Montbrió segurament correspon al replegament a zones de muntanya per els ibers ja als voltants del I segle abans de Crist.

Com a singularitat podem dir que és un dels pocs Assentaments que podem veure des del cel , doncs s'ha conservat el contorn de forma romboïdal que veiem a l'Ortofotomapa.

Antoni Freixas Massana ©

7-Coves-Balmes del terme:

Mereixen una especial consideració les balmes següents :

Cova Cativera
Cova del Cano
Cova del Miqueló
Cova del Mestre
Cova de la Guineu
Cova del Ramonet
Cova del Aluja
Covetes de la Solana
Cova del Potau
Cova del Gris
Balma de Rocacorba.

Totes elles tenen evidències de poblament des del Neolític i Calcolític, algunes conserven mallades per tancar el bestiar i també consta la seva utilització com habitatge en època Moderna.

La Cova del Potau té 30 metres de visera de conglomerat i una font.

La Cova del Cano té 30 metres de visera de conglomerat i una font propera.

8- El Centre de Interpretació

De l'estudi de la Prehistòria a Sarral i rodalies i degut a la importància del Patrimoni implicat va sorgir la idea del Centre de Interpretació de la Prehistòria de Sarral.

A l'any 2.004 varen posar-se els fonaments del que avui ja podem veure en el local del segon pis de l'edifici de l'Hospital de Sarral i que s'espera anar implementant en el futur.

El Patrimoni esmentat permet una interpretació pedagògica i social, tant per el jovent del poble com per a itineraris turístics a la muntanya i la plana amb visites a les Coves més representatives. amb una estreta interrelació de la Història i el medi natural del terme.

L'interés de la comunitat científica per la nombrosa documentació material i les possibilitats de l'estudi de 200.000 anys de la història de la humanitat en un petit espai com el del terme fa intuir un futur de cooperació científica.

Podem veure iformació amb més detall a la pàgina web :

<http://www.tonisilex.cat/flint1.html>

Antoni Freixas i Massana (c)- Abril del-2.009/PÚBLIC 6-2.016

